

Talousarvion 2026 ja toiminta- ja taloussuunnitelman 2027–2030 laadintaohje

Aluehallitus 24.06.2025

1161/02.00.00/2025

Valmistelija	talousjohtaja Aija Suntioinen p. 040 1859 985 taloussuunnittelupäällikkö Tiina Högnabba, p. 040 1580 105
Selostus asiasta	Hyvinvointialueen hallintosäännön 72 §:n mukaan aluehallitus hyväksyy suunnittelukehykset sekä talousarvion ja taloussuunnitelman laadintaohjeet. Keski-Suomen hyvinvointialueen talousarvion 2026 ja toiminta- ja taloussuunnitelman 2027–2030 valmistelu on käynnistynyt. Suunnitelma sisältää talouden tasapainottamisohjelman. Aluehallituksessa on käyty evästyskeskustelua talousarvion valmisteluprosessista ja valmistelun periaatteista iltakouluissa 27.5.2025 sekä 17.6.2025. Taloussuunnitelmavuosien ja talouden tasapainottamisohjelman valmistelua ohjaavat periaatteet on koottu liitteenä olevaan vuosien 2026–2030 talous- ja toimintasuunnitelman laadintaohjeeseen. Vuoden 2026 talousarviovalmistelun pohjana käytetään valtiovarainministeriön huhtikuussa 2025 julkaisemaa ennakollista rahoituslaskelmaa vuoden 2026 yleiskatteisesta valtion rahoituksesta sekä painelaskelmaa vuosille 2026–2029. Suunnittelukehystä ohjaa talouden tasapainottamisvaade sekä alijäämien kattamisvelvoite. Keski-Suomen hyvinvointialueen talousarvio ja taloussuunnitelma laaditaan ajalle 2026–2030. Taloussuunnitelma laaditaan siten, että hyvinvointialueen kumulatiivinen alijäämä tulee katettua suunnitelmakauden lopussa eli vuoden 2030 aikana. Tällä varmistetaan, ettei alijäämien kattaminen vaaranna riittävien sosiaali- terveyspalveluiden sekä pelastustoimen palveluiden järjestämistä. Aikataulu poikkeaa hyvinvointialuelain 115 §:n vaatimuksesta kattaa taseeseen kertynyt alijäämä enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Keski-Suomen hyvinvointialueen taloussuunnitelmassa on huomioitava vuosina 2023 ja 2024 kertyneen alijäämän kattaminen 255 miljoonaa euroa. Sen lisäksi on huomioitava talousarviovuodelle 2025 suunniteltu 43 miljoonan euron alijäämä. Valtioneuvosto on päättänyt vuoden 2026 lainanottovaltuudesta 8.5.2025. Keski-Suomen hyvinvointialueen lainanottovaltuuden määrä vuodelle 2026 on päätöksen mukaisesti nolla euroa, joten esitettyjen investointien rahoitus on osoitettava tulorahoituksesta tai muista rahoituseristä. Välttämättömien investointien rahoituksen turvaamiseksi on käynnistettävä lainanottovaltuuden muutosprosessi hyvinvointialuelain 15 §:n mukaisesti. Rahoituslaskelmia ja arviota Keski-Suomen hyvinvointialueen rahoituksesta vuonna 2026 kuvataan tarkemmin liitteenä olevassa laadintaohjeessa. Laadintaohjeessa on kuvattu myös muita talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelmavuosien valmistelua ohjaavia tekijöitä sekä valmisteluprosessin teknistä toteutusta.

Esittelijä Hyvinvointialuejohtaja Tollet Jan

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää:

- 1) hyväksyä liitteenä olevan talousarvion 2026 ja toiminta- ja taloussuunnitelman 2027–2030 laadintaohjeen ja suunnittelukehityksen valmistelua ohjaaviksi periaatteiksi;
- 2) hyväksyä, että taseeseen kertynyttä alijäämää ei suunnitella katettavaksi hyvinvointialuelain 115 §:n 2 momentin edellyttämällä tavalla viimeistään vuonna 2026, koska alijäämien kattaminen lain vaatimassa aikataulussa edellyttäisi sellaisia talouden sopeuttamistoimenpiteitä, jotka vaarantaisivat riittävien sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen palveluiden järjestämisen;
- 3) asettaa tavoitteeksi, että
 - taseeseen kertynyt alijäämä katetaan viimeistään vuonna 2030;
 - uutta alijäämää ei kerry vuosina 2026–2030;
- 4) valtuuttaa hyvinvointialuejohtajan käynnistämään prosessin vuoden 2026 lainanottovaltuuden muuttamiseksi;
- 5) että talousarvion valmistelun yhteydessä laaditaan suunnitelma mahdollisesta rahoituslain 11 §:n mukaisesta lisärahoituksen hakemisesta vuodelle 2026.

Päätös